

Jure Matković
51216 Viškovo
Viškovo 41, OIB 77997550993,
stečajni upravitelj

VISOKOM TRGOVAČKOM SUDU U ZAGREBU
putem TRGOVAČKOG SUDA U RIJECI
Posl. br. 14 St-269/2014

Predmet: žalba protiv rješenja Trgovačkog suda u Rijeci pod poslovnim brojem
14 St-269/2014-201 od 19. lipnja 2024. godine.

Rješenjem od 19. lipnja 2024. godine pod posl. br. 14 St-269/2014-201 je Trgovački sud u Rijeci odredio nagradu za obavljene poslove stečajnog upravitelja u stečajnom postupku nad dužnikom METAL MONT d.o.o. u stečaju, Rijeka, Trg Republike 2, OIB: 76510325291, u visini od 3.289,43 eura u bruto iznosu (neto iznos od 2.368,39 euro).

Iako je Trgovački sud u Rijeci prilikom određivanja nagrade u gore navedenom rješenju o nagradi primijenio obrazloženje iz odluke Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske pod posl. br. Pž-1939/2024-2 od 15. svibnja 2024. godine, ipak, a s obzirom da postoji drastičan nesrazmjer između iznosa određene nagrade i obujma i složenosti obavljenih radnji stečajnog upravitelja u razdoblju od preko devet godina, stečajni upravitelj (dalje i žalitelj), radi zadovoljenja forme, kao razlog za ovu žalbu navodi nepotpuno utvrđeno činjenično stanje, s obzirom da je Trgovački sud u Rijeci (dalje i prvostupanjski sud), po mišljenju žalitelja, doslovnom primjenom određenih navoda iz odluke Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske posl. br. Pž-1939/2024-2 od 15. svibnja 2024. godine, donio odluku koja ne odgovara realno sagledanim činjenicama.

Iako je Visoki trgovački sud Republike Hrvatske (dalje i VTS) u svojoj odluci od 15. svibnja 2024. godine brojne radnje stečajnog upravitelja i troškove koji su bili direktno vezani za unovčavanje (prodaju) poslovnog prostora u Rijeci, Trg Republike 2 (u ovršnom postupku pred Općinskim sudom u Rijeci posl. br. 3428/2017) sažeo u samo nekoliko riječi u točki 8. odluke, svrstavajući ih pod „i slično“, prema stavu žalitelja isti nedvojbeno predstavljaju troškove nastale u stečajnom postupku koji se direktno odnose na ovršne postupke na nekretninama stečajnog dužnika, a koje brojne radnje su (korektno) navedene u pobijanom rješenju Trgovačkog suda u Rijeci pod posl. br. 14 St-269/2014-201 od 19. lipnja 2024. godine, od kojih se niže navode radnje vezane samo za ovrši postupak unovčenja poslovnog prostora stečajnog dužnika u Rijeci, Trg Republike 2, koji je bio predmetom ovrhe u ovršnom postupku pred Općinskim sudom u Rijeci, kasnije Stalnom službom Delnice:

-troškovi (nagrada i putni troškovi) stečajnog upravitelja kod preuzimanja u posjed nekretnine, troškovi upravljanja istom kroz podmirivanje obveza prema brojnim komunalnim društvima, pokazivanja iste zainteresiranim kupcima, trošak (nagrada i putni troškovi) prisustvovanja (u svojstvu ovršenika) ročištima za utvrđivanje vrijednosti i dražbe iste, trud i trošak vezano za oglašavanje prodaje iste, trud vezano za vještačenje tržišne vrijednosti i izlaska na teren sudskog ovršitelja, trošak (nagrada i putni trošak) kod primopredaje iste, izrada (nagrada stečajnom upravitelju) tromjesečnih izvješća stečajnog upravitelja, rad na izradi od suda traženih očitovanja na zahtjev razlučnog vjerovnika s odvojenim pravom naplate na toj nekretnini i to u vrijeme dok se je u stečajnom postupku vodio još samo navedeni ovršni postupak na toj nekretnini (poslovnom prostoru u Rijeci, Trg Republike 2) stečajnog dužnika, s obzirom da prema stečajnom zakonu, nije moguće zaključiti stečajni postupak dok se ne dovrši unovčavanje imovine na kojoj postoji razlučno pravo,

s time da žalitelj napominje da za sada nema odgovora na pitanje (mogućnosti) podmirjenja troškova čuvanja (arhiviranja) obimne dokumentacije kao radnje stečajnog upravitelja (njegove zakonske obveze) kao zastupnika stečajnog dužnika pri čemu Zakon o računovodstvu u čl. 42. t. 4. predviđa kaznu za odgovornu fizičku osobu (ovdje žalitelja) od 1.320,00 do 13.270,00 euro za ne čuvanje iste (u rokovima od 11 godina do trajno).

Iz navoda pobijanog rješenja prvostupanjskog suda u zadnjem pasusu točke 8. pobijanog rješenja, koji glasi:

„...jer je zalaganje stečajnog upravitelja bilo u granicama prosjeka odnosno odgovarajuće zadacima koje je morao izvršiti...“,

može se zaključiti da je stečajni upravitelj sve radnje i postupanja u stečajnom postupku za vrijeme trajanja ovršnog postupka pred Općinskim sudom u Rijeci, kasnije i pred Stalnom službom Delnice (Ovr-3428/2017), prije i nakon što je unovčavanje ostale stečajne mase započeto odnosno završeno, a koje radnje su bez ikakve dvojbe bile izravno vezane za taj ovršni postupak, obavljao, počevši od radnje preuzimanja prostora u posjed pa do primopredaje tog prostora kupcu, na volonterskoj osnovi odnosno bez naknade (što bi nesporno bilo protivno ne samo odredbama stečajnog zakona, već i Ustavu Republike Hrvatske, a da se o Sudu za ljudska prava Europske unije niti ne govori) doslovnom primjenom odluke Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske posl. br. PŽ-1939/2024-2 od 15. svibnja 2024. godine, gdje se u točki 8. navodi:

*„Prema tome, sud je u pobijanom rješenju **pogrešno uzeo u obzir vrijednost imovine unovčene u ovrsi kao vrijednost unovčene stečajne mase**, budući radnje o kojima navodi sud nisu odlučne (požurivanje općinskog suda i slično), imajući u vidu revizijsku odluku Vrhovnog suda Republike Hrvatske“*,

iz kojeg navoda bi prvostupanjski sud (pogrešno) trebao zaključiti da vrijednost imovine unovčene u ovrsi ne spada u unovčenu stečajnu masu te da posljedično sve radnje (pri čemu je prema stečajnom zakonu rad stečajnog upravitelja trošak) stečajnog upravitelja vezano za ovrhu te nekretnine nisu niti izvršene kao što nisu nastali niti ostali troškovi vezani za unovčavanje te nekretnine (npr. troškovi od usluga komunalnih društava, troškovi stambene pričuve, trošak oglašavanja prodaje, trošak procjene tržišne cijene nekretnine, trošak izlaska suda na teren u ovršnom postupku) iako je sve takve troškove stečajni upravitelj o dospijeću podmirivao iz raspoloživih sredstava iz drugih ostvarenih prihoda, a koji pored vjerovnicima stečajne mase, pripadaju i stečajnim vjerovnicima I. višeg isplatnog reda, te bi proizlazilo da je te vjerovnike stečajni upravitelj takvim postupanjima, koja su bila u skladu s odredbama stečajnog zakona, oštetio (radnike za plaće, RH za doprinose) s obzirom da se takvi izdaci ne smiju naplatiti (refundirati) na teret ostvarene kupovnine, a prema stavu vijeća Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske u odluci PŽ-1939/2024-2 od 15. svibnja 2024. u točki 3. (zadnji pasus) gdje se navodi da razlučni vjerovnik u svojoj žalbi:

„Ukazuje i na niz nelogičnosti odnosno na podatke sadržane u izvješću stečajnog upravitelja od 18. veljače 2021. iz kojih proizlazi da su određeni troškovi podmireni, a s druge strane ti se isti troškovi potražuju u specifikaciji troškova koje je stečajni upravitelj dostavio sudu.“,

iz čega bi se nadalje moglo zaključiti da i Visoki trgovački sud Republike Hrvatske podržava stav da tijekom stečajnog postupka podmireni troškovi o dospijeću (kao obveze

stečajne mase) iz drugih izvora stečajnih prihoda (direktno ili indirektno vezani za unovčavanje određene stečajne mase) ne mogu biti sadržani u obračunu troškova unovčenja nekretnina na kojima postoji razlučno pravo i koji terete razlučnog vjerovnika odnosno kupovninu.

S obzirom da je VTS u odluci br. PŽ-1939/2024-2 od 15. svibnja 2024. godine prigovorio prvostupanjskom sudu (u točki 6.) navodeći:

„...a sud je, umjesto da donese rješenje o diobi kupovnine, odnosno rješenje o namirenju donio pobijano rješenje o nagradi stečajnom upravitelju, ne navodeći za to razloge“.

žalitelj predlaže da u novoj odluci prvostupanjski sud uzme u obzir slijedeće činjenice:

Po definiciji se ovrha na nekretninama provodi određenim radnjama uključivo završnu radnju namirenja ovrhovoditelja i založnih vjerovnika (razlučnih vjerovnika) iz iznosa dobivenog prodajom, te će ovršni postupak biti doista i dovršen tek nakon dovršenja radnji navedenih u članku 170. SZ/96 tj. ovdje podmirenjem stvarno nastalih troškova i ostalih obveza stečajne mase, pri čemu je nagrada stečajnom upravitelju trošak stečajnog postupka.

S obzirom da se odredbe ovršnog zakona u ovršnom postupku primjenjuju jednako bilo da se ovršni postupci vode pred općinskim bilo pred trgovačkim sudovima (i to i u slučajevima kada su takvi ovršni postupci pred tim sudovima pokrenuti prije otvaranja stečajnog postupka), pravomoćna odluka VTS-a posl. broj 4 PŽ-4205/2023-2 od 9. siječnja 2024. godine određuje da je u ovršnom postupku (pokrenutom prije otvaranja stečajnog postupka) razlučni vjerovnik (pored prijeboja iznosa svoje veće tražbine s nižim iznosom kupovnine) dužan podmiriti i troškove unovčenja određene od strane stečajnog suca (prema vjerodostojnom obračunu stečajnog upravitelja) nastalih u stečajnom postupku koji se je vodio usporedno s tim ovršnim postupkom (ovrha stana i garaže kao imovine stečajnog dužnika) i u kojem je, jednako kao i u ovom predmetnom, stečajni upravitelj prilikom unovčavanja tih nekretnina obavljao niz radnji vezanih za taj ovršni postupak vođen pred trgovačkim sudom kao ovršnim sudom izvan stečajnog postupka (pored brojnih podnesaka ovršnom sudu, plaćanje troškova vezano za dražbu, plaćanje brojnih komunalnih troškova vezanih za te nekretnine, troškova stambene pričuve i dr.) kojim radnjama je između ostalog (kao i u predmetnom stečajnom postupku) pridonio vremenski bržem dovršenju tog ovršnog a posljedično i stečajnog postupka.

Također, s obzirom na pravno shvaćanje Odjela trgovačkih i ostalih sporova Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske od 29. listopada 2020. godine (da je razlučni vjerovnik, pored prijeboja svoje tražbine s protutražbinom stečajnog dužnika, dužan položiti iznos troškova unovčenja nekretnine), analogno tome proizlazi da su (i u ovom predmetu) razlučni vjerovnici dužni položiti takve troškove iz ostvarene kupovnine (tj. za iznos troškova umanjit će se iznos kupovnine za diobu) - u slučaju kada se dioba kupovnine provodi putem stečajnog suda (suca), s time da za određivanje troškova unovčenja predmeta razlučnog prava nije odlučno jesu li prodajom nekretnine ostvarena sredstva veća od iznosa tražbine razlučnog vjerovnika (VTS, posl. br. PŽ-2097/2022 od 9. prosinca 2022. godine.)“

Ne uvažavanjem gore navedenih činjenica i odluka VTS-a, bi se zapravo moglo (paradoksalno) zaključiti da predmetni stečajni postupak nije trebalo niti otvarati niti je

trebalo imenovati stečajnog upravitelja odnosno da je stečajni upravitelj (ili stečajni sud) još 2014. godine propustio obratiti se Vrhovnom sudu Republike Hrvatske s pitanjem:

„Ukoliko je nad ovršenikom otvoren stečajni postupak ima li u ovršnom postupku kupac, koji je ujedno i ovrhovoditelj/založni vjerovnik koji se jedini namiruje iz kupovnine, te čija je ovršna tražbina veća od kupovnine, pravo na oslobođenje od polaganja kupovnine u cijelosti sukladno odredbi članka 100.a Ovršnog zakona ili se u tom slučaju na ovršenika kao pravnu osobu u stečaju i sve stranke u postupku prvenstveno primjenjuje Stečajni zakon kao lex specialis, pa bi sukladno odredbama iz članka 164.a stavaka 1. i 2., te članka 170. stavaka 1. i 2. ovrhovoditelj/založni vjerovnik bio dužan platiti troškove utvrđenja tražbine u iznosu od 5% od utroška i troškove unovčenja u stvarnoj visini?“

a, nakon zaprimljenog stava (koji bi bio identičan stavu Vrhovnog suda Republike Hrvatske posl br. Rev-895/20) sud odbiti prijedlog za otvaranje stečajnog postupka s obzirom da su nad jedino nesporno unovčivom imovinom dužnika u tijeku bili ovršni postupci odnosno izvršene su zabilježbe ovrhe u javnoj knjizi, a druge likvidne imovine za predvidive troškove nije bilo.

Dakle (paradoksalno) bi proizlazilo, da je Trgovački sud u Rijeci tijekom 2014. godine trebao odbiti prijedlog zaposlenika za otvaranje stečajnog postupka zbog neisplate plaća, ignorirati eventualne daljnje prijedloge Financijske agencije uslijed vremenski duže blokade žiro računa dužnika odnosno dopustiti da se ovršni postupci dovrše, ovrhovoditelji i založni vjerovnici namire, bez da se uzimaju u obzir nepodmirene tražbine prema vjerovnicima koji nisu svoje tražbine osigurali založnim pravima (radnici za plaće, Republika Hrvatska-Porezna uprava za doprinose, komunalna društva za komunalne usluge i dobavljači za nenamirene tražbine s osnova isporučenih roba i usluga), a što proizlazi kao posljedica ovdje u stečajnom postupku primijenjene retroaktivnosti pravnog shvaćanja Vrhovnog suda Republike Hrvatske Rev-895/20 od 8. rujna 2020. godine. Žalitelj, a ne samo on, već i drugi vjerovnici stečajne mase, bi dakle bio u višegodišnjoj dubokoj zabludi kada je svojim radnjama od prosinca 2014. godine do kolovoza 2020. godine, dakle u razdoblju od blizu šest godina, postupao u uvjerenju da će se njegov rad vezano za unovčavanje nekretnina koje čine stečajnu masu stečajnog dužnika tretirati odnosno vrijednovati sukladno važećim odredbama stečajnog zakona odnosno Uredbi o kriterijima i načinu obračuna i plaćanja nagrada stečajnim upraviteljima (NN 105/15).

Ujedno, stečajni upravitelj posebno naglašava da je već nekoliko godina transakcijski račun stečajnog dužnika u tzv. blokadi (na dan 25. lipnja .2024. blokada iznosi 2.186,52 euro i nadalje se povećava za kamate - prilog) i to upravo i isključivo zbog neizvršenih osnova za plaćanje (glavnica, kamate i ovršni troškovi) koje su Financijskoj agenciji podnijela komunalna društva za nepodmirene obveze stečajnog dužnika na ime (fiksni) komunalnih usluga kao i suvlasnici stambeno-poslovne zgrade u kojoj se poslovni prostor dužnika nalazi (u Rijeci, Trg Republike 2) na ime dužne (ne umanjene) stambene pričuve, a sve to za razdoblje prije i poslije iznajmljivanja tog poslovnog prostora, a koji poslovni prostor je upravo bio predmetom ovrhe pred Općinskim sudom u Rijeci, Stalna služba Delnice a što je i sadržano u obračunu troškova unovčenja nekretnina na kojima postoji razlučno pravo. Logično i posljedično, postavlja se i pitanje na koji način dakle izvršiti podmirenje bilo kakve (bruto) nagrade stečajnom upravitelju. I na ovo pitanje stečajni upravitelj ovom žalbom traži odgovor odnosno uputu žalbenog suda prvostupanjskom sudu.

Navodeći gornje, žalitelja zaista ne čudi da je na jednoj od inače za stečajne upravitelje obveznih, stručnih radionica održavanih u Ministarstvu pravosuđa i uprave RH, pred kraj 2021. godine jedan od prednjih predavača revizijski stav Vrhovnog suda Republike Hrvatske (br. Rev-895/20) komentirao (na pitanje prisutnih stečajnih upravitelja) jednom jedinom riječju: „KATASTROFA“.

Stečajni upravitelj je ujedno ovom svojom žalbom slobodan zatražiti izjašnjenje Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske kroz odgovore na dva pitanja o kojim odgovorima bi, prema mišljenju stečajnog upravitelja, moglo ovisiti eventualno daljnje postupanje stečajnog suda (suca) vezano za određivanje nagrade žalitelju, s time da ukoliko nadležno žalbeno vijeće Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske suda smatra potrebnim, predlaže se konzultacija s Odjelom za trgovačke i ostale sporove Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, imajući u vidu određene odluke VTS-a u kojima različita vijeća VTS-a donose oprečne odluke (npr. stav jednog vijeća VTS-a, Pž-156/2021 da naplaćena najamnina u stečajnom postupku ne predstavlja unovčenu imovinu, te ne ulazi u osnovicu za nagradu stečajnom upraviteljima, suprotan je stavovima drugih vijeća VTS-a, Pž-3537/2020, Pž-477/2020, Pž-5040/2021 i Pž-1358/2022).

1. pitanje:

koji je bio povod odnosno razlog da se (između ostalog) u Zakonu o izmjenama i dopunama stečajnog zakona, koji je objavljen u Narodnim novinama broj 36/2022 od 18. ožujka 2022. godine člankom 68. izmijeni članak 169. Stečajnog zakona (NN 71/2015, 104/17) odnosno zbog čega nije ovršnim (općinskim) sudovima ostavljeno da i nadalje donese rješenja o namirenju razlučnih vjerovnika;

2. pitanje:

da li se, primjenom izmijenjenog članka 169. Stečajnog zakona, počevši od 31. ožujka 2022. godine nadalje, kao točnom može smatrati konstatacija iz odluke Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske posl. br. Pž-1939/2024-2 od 15. svibnja 2024. godine u kojoj se (u točki 7. odluke) navodi: *“...proizlazi da u situaciji kada je ovršni sud donio rješenje o ovrši, proveo zabilježbu ovrhe u zemljišnoj knjizi, odredio vrijednost nekretnine koja se prodaje, donio zaključak o prodaji, odredio uvjete prodaje, odredio visinu jamčevine, proveo javnu dražbu ili neposredno prodao nekretninu, donio rješenje o dosudi, odredio brisanje tereta i prava na nekretnini koja je bila prodana u ovršnom postupku, donio zaključak o predaji nekretnine, nisu nastali nikakvi troškovi unovčenja nekretnine u stečajnom postupku, da bi ih razlučni vjerovnik bio dužan platiti“* odnosno da li se, počevši od 31. ožujka 2022. godine, unovčene vrijednosti imovine u ovršnim postupcima pred općinskim sudovima, pokrenutim prije otvaranja stečajnih postupaka, smatraju unovčenom stečajnom masom.

Ukoliko se odgovori na dva gornja pitanja na bilo koji način povezuju s ciljem ubrzavanja dovršavanja ovršnih postupaka pokrenutih prije otvaranja stečajnih postupaka, stečajni upravitelj smatra da je, što se tiče nagrade za njegov rad vezano za ovršni postupak pred Općinskim sudom u Rijeci (Ovr-3428/2017), postao „žrtva“ pravnog vakuuma odnosno pravne nelogičnosti, te bi pravična nagrada stečajnom upravitelju mogla biti određena i na teret državnog proračuna Republike Hrvatske, sredstava kojima raspolaže Ministarstvo pravosuđa i uprave Republike Hrvatske odnosno na teret Fonda za namirenje troškova stečajnih postupaka.

Stečajni upravitelj žalbenom sudu predlaže da se ova njegova žalba prihvati kao osnovana, te odredi ukidanje odnosno dopuna (izmjena) ovdje pobijanog prvostupanjskog rješenje, s time da:

- A. Trgovački sud u Rijeci u novoj odluci o nagradi stečajnom upravitelju navede i niže navedeno kao razlog na za donošenje novog rješenja (uz niže predloženi obračun za nagradu stečajnom upravitelju):

„S obzirom da se odredbe ovršnog zakona u ovršnom postupku primjenjuju jednako bilo da se ovršni postupci vode pred općinskim bilo pred trgovačkim sudovima (i to i u slučajevima kada su takvi ovršni postupci pred tim sudovima pokrenuti prije otvaranja stečajnog postupka), sud ukazuje na pravomoćnu odluku Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj 4 Pž-4205/2023-2 od 9. siječnja 2024. godine kojom se određuje da je u ovršnom postupku (pokrenutom prije otvaranja stečajnog postupka) razlučni vjerovnik (pored prijeboja iznosa svoje veće tražbine s nižim iznosom kupovnine) dužan podmiriti i troškove unovčenja određene od strane stečajnog suca (prema vjerodostojnom obračunu stečajnog upravitelja) nastalih u stečajnom postupku koji se je vodio usporedno s tim ovršnim postupkom (ovrha stana i garaže kao imovine stečajnog dužnika) i u kojem je, jednako kao i u ovom predmetnom, stečajni upravitelj prilikom unovčavanja tih nekretnina pred ovršnim sudom obavljao niz radnji vezanih za taj ovršni postupak vođen pred trgovačkim sudom kao ovršnim sudom izvan stečajnog postupka (pored brojnih podnesaka ovršnom sudu, plaćanje troškova vezano za dražbu, plaćanje brojnih komunalnih troškova za nekretnine, troškova pričuve i dr.) kojim radnjama je između ostalog (kao i u predmetnom slučaju) pridonio vremenski bržem dovršenju tog ovršnog a posljedično i stečajnog postupka, a što proizlazi i s obzirom na pravno shvaćanje Odjela trgovačkih i ostalih sporova Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske od 29. listopada 2020. godine (da je razlučni vjerovnik, pored prijeboja svoje tražbine s protutražbinom stečajnog dužnika, dužan položiti iznos troškova unovčenja nekretnine), i da su iz ostvarene kupovnine razlučni vjerovnici dužni položiti takve troškove (tj. za iznos troškova umanjit će se iznos kupovnine za diobu) u slučaju kada se dioba kupovnine određuje putem stečajnog suda (suca), s time da za određivanje troškova unovčenja predmeta razlučnog prava nije odlučno jesu li prodajom nekretnine ostvarena sredstva veća od iznosa tražbine razlučnog vjerovnika (VTS, posl. br. Pž-2097/2022 od 9. prosinca 2022. godine.),“

s time da Trgovački sud u Rijeci sud ujedno izmijeni obračun osnovice za nagradu na način da pored unovčenih tražbina od dužnikovih dužnika, unovčene opreme i naplaćene najamnine (osnovica od 22.987,83 eura) osnovicu uveća za iznos unovčenog poslovnog prostora u Rijeci, Trg Republike 2, u ovršnom postupku Ovr-3428/2017 pred Općinskim sudom u Rijeci, Stalna služba Delnice, tj. za iznos od 911.800,00 kn/121.016,67 eura, a koja sredstva je, sukladno čl. 164.a. SZ/96 (umanjena za troškove ovrhe), navedeni općinski sud prenio stečajnom sucu radi donošenja rješenja o namirenju tražbina ovrhovoditeljima i založnim vjerovnicima sukladno čl. 170. SZ/96 (navedeni općinski sud je u svom rješenju poslovni broj Ovr-3428/2017-86 od 31. kolovoza 2022. godine naglasio da „ovrhovoditelji i založni vjerovnici ne ostvaruju pravo na namirenje svojih tražbina u ovom postupku.“), dakle ovršni sud nije izvršio diobu kupovnine, već je dioba (kako navodi VTS u Pž-1939/2024-2 od 15. svibnja 2024) zadaca Trgovačkog suda u Rijeci, i to primjenom čl. 170. SZ/96, a kako je i naveo ovršni sud, pri čemu bi nagrada stečajnom upravitelju iznosila 14.062,00 euro u bruto iznosu, a prema obračunu:

Opis unovčene imovine	Vrijednost u kn	Vrijednost u EUR
Pokretna imovina - oprema	6.611,25	877,46
Financijska imovina - potraživanja (Obrt Mataia i Goes d.o.o.)	67.190,52	8.917,71
Naplaćena najamnina (najam nekretnine dužnika)	99.400,00	13.192,65
Poslovni prostor u Rijeci, Trg Republike 2, zk.ul.1156, podul. 12, K.O. Rijeka kč.br.838, 12. etaža 509/10000	911.800,00	121.016,66
Ukupno	1.085.001,77	144.044,48

Izračun s osnove unovčene mase:

100.000,00 x 16% = 16.000,00 kn

200.000,00 x 12% = 24.000,00 kn

200.000,00 x 10% = 20.000,00 kn

500.000,00 x 8% = 40.000,00 kn

85.001,77 x 7% = 5.950,12 kn

1.585.001,77 kn = 105.950,12 kn = 14.062,00 Euro bruto (1), neto iznos: 10.124,64 Euro

ili da:

B. Trgovački sud u Rijeci u novoj odluci o nagradi stečajnom upravitelju primjenom čl. 5. Uredbe o kriterijima i načinu obračuna i plaćanja nagrada stečajnim upraviteljima (NN 105/15), na ime obujma i složenosti brojnih radnji stečajnog upravitelja u i izvan stečajnog postupka, a vezano za unovčavanje nekretnine stečajnog dužnika u Rijeci, Trg Republike 2 pred ovršnim tj. Općinskim postupkom u Rijeci, Stalna služba Delnice, posl. br. 3428/2017, a koja nekretnina predstavlja stečajnu masu stečajnog dužnika, vrijednuju i neupitno obavljene radnje tijekom upravljanja tom nekretninom kroz niz godina (koje je prvostupanjski sud u pobijanom je rješenju sažeto korektno naveo kao izvršene zadaće koje je stečajni upravitelj morao izvesti, no međutim sud ih nije adekvatno odnosno uopće vrijednovao, smatrajući da uopće nisu bitne ili čak da nisu niti nastale (iako je upravo na upravljanje tom najvrjednijom imovinom stečajnog dužnika, uz brojne radnje vezano za ovršni postupak na istoj, stečajni upravitelj uložio daleko najviše truda i vremenskog angažmana u predmetnom stečajnom postupku a što proizlazi iz brojnih izvješća i priloga u stečajnom i ovršnom spisu), odredi uvećanje iznosa nagrade (iz ovdje pobijanog rješenja) od 3.289,43 eura u bruto iznosu za iznos od 10.000,00 eura u bruto iznosu na ukupan iznos od 13.289,43 eura u bruto iznosu, a koji iznos bi predstavljao prihvatljiviji i pravičniji iznos nagrade stečajnom upravitelju od bruto iznosa od 3.289,43 euro (odnosno neto iznos od samo 2.368,39 euro) za rad u stečajnom postupku počevši od kraja 2014. godine do danas, a koji iznos bi se (uzimajući u obzir sve proturječne okolnosti u tijeku predmetnog stečajnog postupka) mogao (eventualno) isplatiti i na teret Fonda za namirenje stečajnih postupaka.

Obrazloženje:

U pobijanom rješenju Trgovačkog suda u Rijeci od 19. lipnja 2024. godine pod poslovnim brojem 14 St-269/2014-201 navode se radnje stečajnog upravitelja počevši od 2015. godine nadalje, dakle kroz razdoblje od cca 9 godina (preko 100 mjeseci) pri čemu, između ostalog, proizlazi da je ovršnom sudu (Općinski sud u Rijeci, Ovr-3428/17) za

unovčenje nekretnine stečajnog dužnika (poslovni prostor u Rijeci, Trg republike 2) koji je bio slobodan od osoba i stvari (!), pored mnogobrojnih (usmenih i pismenih) požurnica stečajnog upravitelja koji je tražio hitno postupanje (počevši od 2017. godine naprijed) s obzirom da se stečajni postupak (u okviru kojeg se ovrha provodi) smatra hitnim postupkom, bilo potrebno čak 5 godina, iako je (kao ne složena pravna stvar) taj postupak ovrhe mogao i trebao biti dovršen u roku od 2 godine - dakle najkasnije do kraja 2019. godine, te se na ovaj predmetni stečajni postupak odnosno na unovčavanje navedene (kao zadnje stečajne mase) nekretnine ne bi primjenjivao po razlučnom vjerovniku i VTS-u naglašavani stav Vrhovnog suda Republike Hrvatske iz rujna 2020. godine odnosno primjenjivala bi se dotadašnja dugogodišnja sudska praksa sukladno odluci koju je Vrhovni sud Republike Hrvatske sam objavio u odgovarajućoj zbirci odluka u 2013. godini (a koja praksa je ujedno i potvrđivana mnogobrojnim odlukama VTS-a u razdoblju od najmanje 2008. godine nadalje).

Ipak, kao bitno, žalitelj navodi, da je Općinski sud u Rijeci, Stalna služba Delnice u ovršnom postupku na nekretnini dužnika na kojoj postoji razlučno pravo (poslovni prostor u Rijeci, Trg Republike 2) svojim rješenjem poslovni broj Ovr-3428/2017-86 od 31. kolovoza 2022. godine namirio troškove postupka ovrhovoditeljima (iz kupovnine od 911.800,00 HRK), a preostali novac (897.850,00 HRK) je predao stečajnom sucu radi diobe/namirenja razlučnih vjerovnika kao završne radnje unovčenja imovine dužnika i to prema pravilima o unovčenju predmeta na kojima postoji razlučno pravo utvrđeno u stečajnom postupku, s time da je u pogledu namirenja tražbina vjerovnika s temelja razlučnih prava dotični općinski sud naveo:

„Odredbama čl. 111. do 118. OZ-a regulirano je namirenje vjerovnika pri čemu se sukladno čl. 113. prvenstveno namiruju troškovi ovršnog postupka koji se tiču sudskih pristojbi i plaćenih predujmova za provedbu ovršnih radnji te porezi i druge pristojbe dospjele za posljednju godinu koje terete prodanu nekretninu (st. 1. toč. 1. i 2.), pri čemu se tražbine iz toč. 2. namiruju ako su prijavljene najkasnije na ročištu za diobu i ako se dokazuju ovršnom ispravom. Odredbom čl. 114. st. 1. propisano je da se nakon namirenja tražbina iz čl. 113. namiruju tražbine osigurane založnim pravom, tražbine ovrhovoditelja na čiji je prijedlog određena ovrha i naknada za osobne služnosti i druga prava koja prestaju prodajom.

Odredba čl. 164.a st. 1. SZ/96 predstavlja lex specialis u odnosu na navedene odredbe OZ-a koje se odnose na namirenje, slijedom čega je bilo potrebno utvrditi ukupne troškove postupka te odrediti namirenje istih, a u pogledu preostalog dijela kupovnine istu proslijediti Trgovačkom sudu u Rijeci pred kojim se vodi stečajni postupak. Sukladno prednjem, ovrhovoditelji i založni vjerovnici ne ostvaruju pravo na namirenje svojih tražbina u ovom postupku.“

Dodatno razmatranje vezano za gornju problematiku, u prilog gore predloženom prijedlogu za donošenje nove prvostupanjske odluke (A ili B varijante):

Stav odnosno pravno shvaćanje Vrhovnog suda Republike Hrvatske posl. br. Rev-895/2020 od 8. rujna 2020. godine nije pravno shvaćanje koje je usvojeno na sjednici odjela suda, već stav pojedinog vijeća.

Mišljenje je žalitelja da je stav Vrhovnog suda Republike Hrvatske (dalje VS RH) koji je izražen u predmetnoj odluci pravno i logički neodrživ te duboko problematičan.

Naime, ustavna zadaća VS RH je ujednačavanje primjene prava tj. ujednačavanje sudske prakse. VS RH izdaje svoj Izbor odluka samo iz jednog razloga - da bi se niži sudovi te građani i pravni subjekti upoznali sa stavovima Vrhovnog suda. I onda se dogodi da VS RH navede da odluke koje je objavio u svom Izboru odluka nije njegov stav.

U Izboru odluka VS RH za 2013. godinu objavljena je odluka Županijskog suda u Osijeku, br. GŽ-3569/12 od 17. siječnja 2013. godine u kojoj se navodi:

„Prema čl. 164. stav 2. Stečajnog zakona ako je razlučni vjerovnik pokrenuo postupak ovrhe na nekretnini radi prisilnog namirenja svoje tražbine prije nego što je stečajni upravitelj predložio njenu prodaju prema stavku 1. ovog članka, nekretnina će se prodati u ovršnom postupku koji je pokrenuo razlučni vjerovnik.

Na ovršenika kao pravnu osobu u stečaju i sve stranke u postupku prvenstveno se primjenjuje Stečajni zakon kako lex specialis, a podredno i drugi propisi.

Sukladno odredbi čl. 170 st. 1. i 2. Stečajnog zakona ovrhovoditelj kao kupac u obvezi je platiti 5% od ponuđene cijene za troškove utvrđenja tražbine, a prema stavu 2. istog članka i stvarne troškove koji terete nekretninu.

Ako je nekretnina izgrađena nakon 1. siječnja 1998. godine kada je uvedena obveza plaćanja PDV-a kupac ovrhovoditelj u obvezi je platiti PDV na ponuđenu cijenu sukladno Zakonu o porezu na dodanu vrijednost i Pravilniku o PDV-u.

Stoga sud nije mogao ovrhovoditelja kao kupca osloboditi plaćanja kupovnine, već ga je morao obvezati na plaćanje PDV-a i plaćanje troškova sukladno članku 170. stavku 1. 2. Stečajnog zakona."

U odluci Rev-895/2020, VS RH je naveo da to što je sud predmetnu presudu objavio u svom Izboru odluka, čiji je sam sud nakladnik, ne znači da je to stav VS RH.

Objaviti odluku koja je suprotna vlastitom stavu u svom Izboru odluka zaista je daleko od korisnog načina ujednačavanja sudske prakse.

Evidentno je da VS RH pojam „troškovi unovčenja" tumači kolokvijalno, a ne kroz prizmu odredbe sadržane u čl. 170. st. 2. Stečajnog zakona, NN 44/1996, 161/1998, 29/1999, 129/2000, 123/2003, 197/2003, 187/2004, 82/2006, 116/2010, 25/2012, 133/2012, 45/2013 (dalje SZ/96) koja je jedina zakonska odredba koja spominje pojam „troškova unovčenja."

Sudovi bi zakonske pojmove trebali tumačiti u svjetlu zakonske odredbe, a ne kolokvijalno.

Jedini logični zaključak koji se može izvući iz stava VS RH koji kaže da troškovi unovčenja nekretnine koja je prodana u ovršnom postupku nisu ni nastali u stečajnom postupku, odnosno da nisu ni nastali uopće, jest da je VS RH u potpunosti previdio odredbu iz čl. 170. st. 2. Stečajnog zakona.

Žalitelj smatra da čim je stečajni postupak otvoren temeljem postojanja imovine na kojoj postoji razlučno pravo koja je jedino nesporno unovčiva (kao u predmetnom stečajnom

postupku), i provodi se, stečajni upravitelj je ostvario pravo na nagradu, a pravo stečajnog upravitelja na nagradu je, opće je poznato i prihvaćeno u sudskoj praksi, trošak unovčenja.

Članak 164.a SZ-a propisuje:

(1) Nakon što unovči stvar ili pravo na kojemu postoji različno pravo upisano u javnoj knjizi ovršni će sud, nakon što iz iznosa ostvarenog prodajom namiri troškove do tada provedenoga ovršnog postupka, preostali novac predati stečajnom sucu.

(2) Iz iznosa dobivenog od ovršnog suda stečajni sudac će: 1. izdvojiti u stečajnu masu odgovarajući iznos prema pravilima iz članka 170. ovoga Zakona; 2. namiriti tražbine različitih vjerovnika prema redosljedu predviđenom pravilima ovršnog postupka i 3. preostali iznos predati stečajnom upravitelju.

Članak 170. st. 2. SZ-a propisuje: Troškovi unovčenja određuju se paušalno u iznosu od 5 posto od utška. Ako su stvarno nastali troškovi i ostale obveze stečajne mase znatno niži ili viši, odredit će se u stvarnoj visini. Ako je zbog unovčenja stečajna masa opterećena porezom, iznos toga poreza pridodaje se troškovima unovčenja.

Dakle, jasno je da je sam zakonodavac smatrao da se troškovi unovčenja moraju namiriti i kada se nekretnina prodaje u ovršnom postupku.

Dakle, kada zakonodavac odredi da će STEČAJNI SUDAC od iznosa dobivenog od OVRŠNOG SUDA (koji je unovčio stvar) prvenstveno u stečajnu masu uplatiti iznos prema pravilima iz čl. 170. st. 2. SZ/96, a to su troškovi unovčenja u koje nedvojbeno spada i nagrada stečajnom upravitelju, jasno je da zakonodavac smatra da su troškovi unovčenja vezano za unovčenu stvar pred ovršnim sudom izvan stečajnog postupka nastali, ta da ih treba namiriti stečajni sudac, bez obzira što je nekretnina unovčena u ovršnom postupku.

Dakle, osim što je pravno neodrživa, tvrdnja da troškovi unovčenja u stečajnom postupku, a vezano za unovčavanje stečajne mase u ovršnom postupku, nisu ni nastali je i logički neodrživa, s time da je ključno utvrditi što zapravo čini trošak unovčenja.

Zakonodavac u članku 170. st. 2. SZ-a nije dao definiciju troška unovčenja, osim što je naveo da se iznos poreza koji je nastao zbog unovčenja stečajne mase pridodaje troškovima unovčenja. Porezna obveza koja nastaje uslijed unovčenja stečajne mase je, dakle, jedino što je zakonodavac izrijeком predvidio kao trošak unovčenja.

Međutim, prema stavu VS RH, nije bitno da li u konkretnom slučaju postoji obveza plaćanja npr. PDV-a zbog prodaje predmetnih nekretnina, jer da ta obveza nije u stečaju niti nastala. Pitanje je, gdje onda nastala? Što to zapravo znači da nije nastala u stečajnom postupku? Žalitelju je sintagma „troškovi unovčenja nisu ni nastali u stečajnom postupku" u potpunosti nerazumljiva.

Nadalje, iako je zakonodavac izrijeком naveo samo poreznu obvezu kao jedan vid troškova unovčenja, VTS je na 5. sjednici sudaca i sudskih savjetnika svih sudskih odjela od 19. lipnja 2008. godine iznio pravno shvaćanje o tome što sve zapravo predstavlja trošak unovčenja.

Navedeno pravno shvaćanje glasi:

„Troškovi unovčenja stvari iz čl. 164. SZ-a (st. 2. članka 170. SZ), osim troškova koji su vezi s prodajom (procjena nekretnine, oglas o prodaji itd.) su i svi drugi troškovi koji izravno terete prodanu stvar.

Troškovi koji nisu u izravnoj vezi s unovčenjem stvari na kojim postoji razlučno pravo, ali su kao opći troškovi nastali radi cjelokupne stečajne mase, namiruju se iz cijene postignute prodajom stvari razmjerno vrijednosti stvari na kojoj postoji razlučno pravo u odnosu na ostalu stečajnu masu i namiruju se u okviru troškova unovčenja stvari iz čl. 164. Stečajnog zakona (st. 2. članka 170. SZ)."

Niti jednim kasnijim pravnim shvaćanjem to do danas nije izmijenjeno.

Točno je da se SZ nakon toga mijenjao, međutim zakonska odredba koja je regulirala „trošak unovčenja" ostala je neizmijenjena (čl. 254. NN 71/15, 104/17), što znači da je gore navedeno pravno shvaćanje i nadalje primjenjivo.

Dakle, VTS-u je jasno što su troškovi unovčenja - sve ono što izravno tereti prodanu stvar u punom iznosu, te sve ono što neizravno tereti prodanu stvar u razmjernom iznosu sa ostalom stečajnom masom, a ako je prodana stvar jedina stečajna masa, tada u trošak unovčenja u punom iznosu ulaze i svi troškovi i ostale obveze stečajne mase.

Nadalje, VTS u obrazloženju datog pravnog shvaćanja navodi:

„U slučaju prodaje stvari stečajnog dužnika na kojoj postoji razlučno pravo u ovršnom postupku ne postoji obveza plaćanja troškova unovčenja koji su ranije plaćeni kroz obračun troškova ovršnog postupka sukladno stavku 1. članka 164.a Stečajnog zakona, te u ovršnom postupku ustegnute troškove stečajni sudac neće obračunavati. Preostali troškovi unovčenja (kao razlika troškova unovčenja nastalih u ovršnom i stečajnom postupku) moraju se utvrditi, te ustegnuti od iznosa dobivenog od ovršnog suda."

Dakle, niti za Visoki trgovački sud Republike Hrvatske nikada nije bilo upitno da troškovi unovčenja nastaju i u stečajnom postupku neovisno o tome što je nekretnina prodana u ovršnom postupku.

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske u obrazloženju pravnog shvaćanja nadalje navodi:

„Naime, u stečajnom postupku stečajni je upravitelj s jednakom dužnošću i bez ikakve diskriminacije dužan skrbiti o cjelokupnoj imovini stečajnog dužnika koja ulazi u stečajnu masu. Skrb o imovini je skopčana s troškovima od kojih neki terete određene stvari, a drugi troškovi terete cjelokupnu stečajnu masu. Teško bi bilo braniti stav prema kojem bi pojedini troškovi koji su u isključivoj vezi s određenom stvari stečajnog dužnika na kojoj je zasnovano razlučno pravo teretili troškove stečajnog postupka, dakle, umanjivali stečajnu masu i smanjivali šanse za namirenje stečajnih vjerovnika, a ne bi teretili stvar u povodu kojih su nastali, tj. ne bi padali na teret razlučnih vjerovnika. Trošak nagrade stečajnom upravitelju, trošak ostalih izdataka stečajnog upravitelja i sl. u izravnoj je vezi sa stečajnom masom. Dakle, u vezi je kako sa stvarima na kojima postoji razlučno pravo tako i sa stvarima slobodnim od razlučnih prava. Smatramo da bi i troškove koji nisu u izravnoj vezi s unovčenjem stvari na kojima postoji razlučno pravo, ali su nastali povodom i radi tih stvari valjalo odgovarajuće alimentirati iz cijene postignute njihovom prodajom i to razmjerno vrijednosti stvari na kojoj postoji razlučno pravo u odnosu na ostalu stečajnu masu."

Gornji stav Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske prema kojem u troškove unovčenja u suštini ulaze svi troškovi koji su potrebni za vođenje stečaja je i jedini logičan. Naime, zašto bi se uopće otvarao stečajni postupak ukoliko se unaprijed zna da se neće moći namiriti troškovi stečajnog postupka i ostale obveze stečajne mase?

Čemu stečaj služi ako se jedina nesporna imovina stečajnog dužnika prodaje u ovrsi ako se iz iste može namiriti samo razlučni vjerovnik koji nije dužan sudjelovati u plaćanju troškova unovčenja?

Zbog koje svrhe imenovati stečajnog upravitelja, čemu angažirati knjigovodstvo, zašto preuzeti u posjed stečajnu masu i biti odgovoran za istu, zašto angažirati odvjetnika koji treba zaštititi interese stečajne mase za koju izlučni vjerovnici tvrde da je njihovo vlasništvo, ako te troškove i obveze nitko nije dužan platiti?

VTS stav da se troškovi unovčenja moraju platiti i kada se stvar prodaje u ovršnom postupku izrazio u nizu odluka koje se temelje upravo na gore navedenom pravnom shvaćanju, pa tako VTS u odluci br. PŽ-6327/2019 od 1. ožujka 2021. godine (koja je dakle donijeta nakon odluke VS RH Rev-895/2020) navodi:

„Primjenjujući citirane odredbe Stečajnog zakona na opisanu situaciju valja ukazati da ovrhovoditelj kao razlučni vjerovnik i kupac nije oslobođen plaćanja troškova utvrđenja tražbine u iznosu od 5% te stvarno nastalih troškova unovčenja, a koji obračun troškova je stečajni upravitelj dostavio u spis podneskom od 25. siječnja 2019. godine te ga izmijenio podneskom od 18. listopada 2019. godine. Stoga je prvostupanjski sud, između ostalog, bio dužan utvrditi koliko iznose troškovi unovčenja, uzevši u obzir podneseni obračun troškova te naložiti ovrhovoditelju kao kupcu da položi taj iznos u roku od 30 dana od primitka rješenja, a što prvostupanjski sud nije utvrdio niti naložio. Dakle, tek kad ovrhovoditelj kao kupac podmiri odmjerene troškove unovčenja zemljišnoknjižni odjel Općinskog građanskog suda u Zagrebu može odrediti upis prava vlasništva na kupca uz brisanje prava i tereta koji prestaju prodajom dosuđene nekretnine.“

Prema mišljenju žalitelja, stav VS RH prema kojem troškovi unovčenja nisu niti nastali ako se stvar prodaje u ovršnom postupku nerazumljiv, protivan zakonskim odredbama, protivan logici, a pobijano rješenje se najvećim dijelom temelji upravo na takvom stavu VS RH, žalitelj dakle predlaže da žalbeni sud ukine pobijano rješenje ili odredi njegovu dopunu ili izmjenu te predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno odlučivanje, uzimajući u obzir gore obrazložene prijedloge žalitelja za donošenje novog rješenja (varijante A ili B).

U Viškovu, 26. lipnja 2024. godine.

stečajni upravitelj
Jure Matković

Prilog: Očevidnik Financijske agencije od 25.06.2024.